

dók elintézték, hogy átszállítsák őket a debreceni gettóba. A helyi zsidókon kívül a téglási gettóba tartoztak Hajdúsámson és Vámospércs zsidói. A deportálás előtt Tégláson 172 zsidó volt, Hajdúsámsonban 188 és Vámospércsen 298. Június 17-e körül a gettó egész lakosságát átszállították a debreceni téglagyárakba.²⁵

A Délvidék

Habár a Délvidék zsidósága osztozott az V. csendőrkerület zsidóságának sorsában, sokkal korábban összegyűjtötték és gettóba kényszerítették őket, mint a csendőrkerület trianoni részében élőket. A zsidóellenes intézkedések ebben a régióban valószínűleg kevésbé lepték meg a helyi zsidókat, mint Magyarország más részeiben élő testvéreiket, mert néhány évvel korábban már kaptak belőlük ízelőt.²⁶

Mivel ezen a vidéken nagyszámú nácibarát és erősen antiszemita népi német (Volksdeutsch) elem élt, és stratégiailag közel feküdt Tito partizán erőihez, a délvidéki zsidókat rendkívüli „elővigyázatossági” intézkedéseknek vetették alá. Már a német megszállás előtt is nagyszámú „politikailag gyanús” zsidót internáltak Bácsstopolyára.²⁷ A német megszállás után a tábort az SS deportálóközponttá alakította át.

Mint másutt a megszállt Magyarországon, a németek egy sor egyéni gyilkossággal és tömeges letartóztatásokkal kezdték kampányukat a Délvidéken.²⁸ Ezekben az akciókban odaadón támogatták őket magyar bérenceik és a népi németek.

A belügyminisztériumban Baký László elnökletével április 19-én tartott értekezlet határozatának megfelelően a Délvidék gettósítása április 26-án megkezdődött.²⁹ E határozat szerint Bácskának a Ferenc-csatornáig terjedő alsó területén és a Tisza mentén – Magyarkanizsa, Újvidék, Zenta és Zombor városait is beleértve – élő zsidókat április 26-án szedték össze, és ideiglenesen átszállították a Baján, Szabadkán és Szegeden létesített gyűjtőtáborokba.³⁰ A szokásos eljárást követték. A gettósítás részleteit az egy nappal előbb kiragasztott hirdetmények ismertették. A zsidókat figyelmeztették, hogy az összegyűjtés napján 5 órától ne hagyják el lakásukat, a keresztényeket pedig felszólították, hogy 48 órán belül szolgáltassanak be minden értéket, amit esetleg zsidóktól vettek át megőrzésre.³¹

Majdnem mindenütt a helyi zsinagógákat és a körülöttük lévő kórházakat jelölték ki gettónak. A szabadkai gettó és a bácsstopolyai internálótábor kivételével a Délvidék gettói csak pár napig álltak fenn – ennyi elég is volt a csendőrségnek és a rendőröknek, hogy kivallassák a zsidókat, és elkobozzák értékeiket.